

טבלת נספחים

להודעת העותרת מיום 25.8.2025 בבג"ץ 8136-06-25

מספר נספח	שם נספח	עמודים
	תצהיר	2-1
1	העתק ההודעה לתקשורת מטעם המבקר מיום 18.8.2025	6-3
2	העתק מכתב היועצת המשפטית לממשלה מיום 10.8.2025	9-7
3	העתק הודעת העדכון מטעם הממשלה מיום 10.8.2025	12-8
4	העתק שאלון (יועבר במעטפה סגורה לאור סיווגו)	13
5	מכתב מטעם רא"ל הרצי הלוי מיום 29.7.2025	18-14
6	מכתב מטעם מבקר המדינה מיום 5.8.2025	24-19
7	מכתב מטעם רא"ל הרצי הלוי מיום 12.8.2025	28-25
8	מכתב מטעם מבקר המדינה מיום 14.8.2025	32-29
9	מכתב מטעם רא"ל הרצי הלוי מיום 20.8.2025	33-37

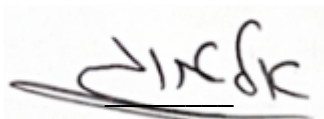
- בלמ"ס -

תצהיר

תצהיר מטעם העותרת

אני הח"מ, רס"ן אלמוג מגל, ת"ז 314722349, לאחר שהוזהרתי כי עליי להצהיר אמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת כדקלמן:

1. אני משרת כקצין מטה בלשכת הסגורית הצבאית הראשית.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בהודעת העדכון מטעם הסגוריה הצבאית במסגרת העתירה בבג"ץ 8136-06-25.
3. הרני מצהיר כי כל הטענות המשפטיות המפורטות בהודעה נכונות למיטב ידיעתי ואמונותי ובהתאם לייעוץ המשפטי שניתן לי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותכן תצהירי אמת.

רס"ן אלמוג מגל

אישור חתימה

הריני מאשר כי ביום 24 באוגוסט 2025, הופיע לפניי, עו"ד אבי חלבי מהעיר גבעת שמואל, רס"ן אלמוג מגל בעל תעודת זהות 314722349, שזוהה על ידי ומוכר לי אישית. לאחר שהוזהרתי את המצהיר, כי עליו להצהיר את האמת, וכי הוא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר הנ"ל את נכונות הצהרתו וחתם עליה בפניי.

חלבי	אבי	עו"ד
24465		מ"ר

נספח מס' 1

העתק ההודעה לתקשורת מטעם המבקר מיום 18.8.2025

דובר המשרד

הודעה לתקשורת לפרסום מידי:

המבקר אנגלמן ייפגש עם הבכירים בדרג המדיני והצבאי כחלק מהליך הביקורת על ליבת כשלי 7.10

**מבקר המדינה: "כולם מחויבים לשתף פעולה עם הביקורת. מתקפות
של גורמים המבקשים לחמוק מביקורת לא ירתיעו אותנו מלבצע את
עבודת ביקורת המדינה באופן המקצועי ביותר"**

מבקר המדינה מתניהו אנגלמן וצוותו פנו בימים האחרונים לראש הממשלה בנימין נתניהו, לשר הביטחון לשעבר יואב גלנט, לרמטכ"לים לשעבר רא"ל (במיל') הרצי הלוי ואביב כוכבי, לראש השב"כ לשעבר רונן בר, למ"מ ראש השב"כ, ולקצינים בכירים נוספים. זאת על מנת לקבוע פגישות במסגרת הביקורת על הנושאים שבליבת כשלי 7.10 בסוגיות מדיניות וביטחוניות. הנושאים אשר נבדקים עם גורמים אלו כוללים בין היתר את התנהלות הקבינט המדיני-ביטחוני, הלוחמה הכלכלית בטרור, הגנת הגבול ברצועת עזה, מהלך האירועים של 7.10, תהליכי עבודת המודיעין וסוגיות נוספות העומדת בליבת כשלי 7.10. עם חלק מהאישים נקבעו פגישות ועם אחרים יתואמו פגישות בימים הקרובים.

הפניות נעשו לאחר שצוותי הביקורת תחקרו גורמים רבים במערכת המדינית ובמערכת הביטחונית ועיינו באלפי מסמכים. אל הפניות צורפו שאלות כהכנה לפגישות, שעליהן מבקר המדינה מצפה לקבל תשובות מפורטות. נוכח הרגישות הביטחונית של הנושאים שבביקורת, השאלות הוגדרו ברמת סיווג "סודי ביותר".

יוזכר כי ביקורת המדינה בנוגע לכשלי 7.10 החלה בינואר 2024. בצל התמשכות מלחמת חרבות ברזל והליכים משפטיים בבג"ץ ונוכח התנגדות הרמטכ"ל דאז הרצי הלוי וראש

דובר המשרד

השב"כ דאז רונן בר - הביקורת הושהתה בצה"ל ובשב"כ למשך כ-15 חודשים. בתקופה זו המשיכה הביקורת למול הדרג המדיני והאזרחי.

עם כניסתו של הרמטכ"ל אייל זמיר לתפקידו, סוכם מול צה"ל והשב"כ מתווה ביקורת שקיבל תוקף של פסק דין בבג"ץ באפריל 2025. ביקורת המדינה מתנהלת בהתאם למתווה - לרבות משלוח טיוטות למבוקרים לשם מתן תגובה.

בעת ההודעה על פתיחת הביקורת הבהיר המפקח אנגלמן כי תוטל אחריות אישית על הגורמים הרלוונטיים בכלל הדרגים, וכי ככל שתוקם ועדת חקירה ממלכתית יתואמו מולה גבולות גזרה. חוק מבקר המדינה אף קובע כי עם השלמת דוח ביקורת מיוחד, הוועדה לביקורת המדינה של הכנסת רשאית למנות ועדת חקירה ממלכתית, כפי שנעשה בעבר במספר מקרים.

המפקח אנגלמן: "טבח 7.10 הוא המחדל החמור בתולדות מדינת ישראל. כלל הדרגים נתונים לביקורת המדינה - הדרג המדיני, הצבאי והאזרחי. נכון להיום משרד מבקר המדינה הוא הגוף האובייקטיבי היחיד שבודק את התנהלות כלל הדרגים במסגרת עשרות דוחות עליהם עמלים כ-200 מנהלי ביקורת במשרד. בעלי התפקידים המכהנים ואלו שכיהנו בזמן הטבח נדרשים לשתף פעולה באופן מלא עם ביקורת המדינה, בהתאם לחוק יסוד מבקר המדינה ובהתאם לסיכום שהושג בין משרד מבקר המדינה לצה"ל ולשב"כ שקיבל תוקף של פסק דין.

"נדרשת זמינות מלאה, המצאת כל המסמכים הרלוונטיים והתמודדות מקצועית ועניינית עם ממצאי הביקורת. המחויבות שלנו היא אך ורק לאזרחי ישראל הראויים לקבל תשובות על ליבת הכשל שהוביל לטבח. מתקפות של גורמים המבקשים לחמוק מביקורת לא ירתיעו אותנו מלבצע את עבודת ביקורת המדינה באופן המקצועי ביותר. כפי שאמרתי לא אחת - ככל שתקום ועדת חקירה ממלכתית נקבע עימה גבולות גזרה".

דובר המשרד

יצוין כי לצד המפגשים המתוכננים בנושאי הליבה, נשלחו לראש הממשלה, זה מכבר, שורת טיוטות להתייחסות בנושאים הבאים:

1. העדר תפיסת ביטחון לאומי וההשפעה על תהליכים מרכזיים בדרג המדיני ובצה"ל.
2. ההגנה על המרחב האזרחי והערים בדרום על רקע אירועי 7.10.23.
3. הטיפול בחללים אזרחיים באירועי שבעה באוקטובר.
4. כליאה, שחרור והעמדה לדין של אסירים ביטחוניים בעקבות מלחמת חרבות ברזל.
5. ההסברה הממשלתית והמערכה על דעת הקהל הבין-לאומית במלחמת חרבות ברזל.
6. הקליטה והטיפול של משרדי הממשלה באוכלוסייה שפונתה במהלך מלחמת חרבות ברזל.
7. הקבינט החברתי-כלכלי במהלך מלחמת חרבות ברזל ובתקופה שקדמה לה.
8. הניהול הממשלתי של התחום האזרחי במהלך המלחמה.
9. מערכות תקשוב לתכלול לאומי של מידע וטיפול במפונים לפני פרוץ המלחמה ובמהלכה.
10. ההיערכות הכלכלית לאירוע מלחמה וניהול תקציבי מלחמת חרבות ברזל.
11. היערכות למצבי חירום במשק האנרגיה בראי מלחמת חרבות ברזל.
12. ענף החקלאות במלחמת חרבות ברזל.
13. היערכות המדינה לאירוע סייבר ותפקודה במהלך מלחמת חרבות ברזל.

דוחות אלו ודוחות נוספים, אשר טיוטות בעניינם הושלמו, יפורסמו לציבור עם השלמת הביקורת ולאחר בחינת התייחסויות המבוקרים.

נספח מס' 2

העתק מכתב היועצת המשפטית לממשלה מיום 10.8.2025

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ט"ז אב תשפ"ה
10 אוגוסט 2025

מס' מסמך: 004-99-2025-017438
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
ראש הממשלה
שרי ממשלת ישראל

שלום רב,

הנדון: חקירת אירועי השבעה באוקטובר ומלחמת "חרבות ברזל" סמך: מכתביי מיום 5.5.25, 4.9.24, 6.6.24

זהו הדיון השלישי שמקיימת הממשלה בנושא שבנדון, בעקבות החלטות בג"ץ (בג"ץ 4889/24). ראש הממשלה הבהיר בהזדמנויות שונות, כי אין מחלוקת על עצם הצורך בקיום חקירה. אולם, עד-כה נמנעה הממשלה מלקבוע את סוג מנגנון החקירה ואת עיתוי החקירה.

בהודעת העדכון מיום 11.5.25 שהגישה הממשלה לבג"ץ נכתב, בין היתר, כי "נוכח החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מיום 4.5.25 שאישרה תמרון קרקעי עצים ברצועת עזה – טרם בשלה העת להקים ועדה שתחקור את אירועי ה-7 באוקטובר 2023 ואת מה שקדם להם." בית המשפט קיבל את בקשת הממשלה למסור הודעת עדכון בעוד 90 יום, ונקבע כי היא תוגש עד ליום 10.8.25.

בשים לב לעמדת הממשלה לפיה אין מחלוקת על עצם הצורך בחקירה, נדרש להשלים בהקדם את הדיון בשאלת סוג מנגנון החקירה ועיתוי החקירה. זאת, כדי להבטיח את יכולת התפקוד התקין של מנגנון החקירה שייקבע ולמניעת נזקים בלתי הפיכים לחקירה. אי קבלת החלטה על מנגנון חקירה על ידי הממשלה, אין משמעותה שכל האפשרויות נותרות פתוחות. במחדל, ההימנעות מההחלטה משנה את המצב בשטח באופן בלתי הפיך ופוגעת בחקירה עתידית ובאפשרות להגיע לחקר האמת.

יוזכר כי בחודש אוקטובר הקרוב יחלפו שנתיים מאז פרוץ המלחמה. חלוף הזמן המשמעותי מוביל, באופן מובנה, לנזק ראייתי ולפגיעה באפקטיביות של החקירה שתתקיים, ובכלל זאת לפגיעה בעדויות שיימסרו. זאת, לצד הקושי שנוצר נוכח הבדיקה שכבר מתנהלת. הניסיון גם מלמד, שאף לאחר קבלת החלטת ממשלה על הקמת מנגנון חקירה, יידרשו מספר חודשים עד לתחילת עבודתו.

שד' וולפסון 2, קריית הממשלה ע"ש דוד בן-גוריון, ירושלים, ת.ד. 49029,

מיקוד 9149001 ☎ 073-3925511, 073-3925521 פקס: 02-6467001

היועצת המשפטית לממשלה

יתרה מכך, בעוד שהממשלה נמנעת מקבלת החלטה, תוך הצהרות כי "טרם בשלה העת" לחקירת האירועים, בפועל מתבררים נושאי הליבה בבדיקת מבקר המדינה. בתוך כך, קציני צבא ומעורבים אחרים מוסרים גרסאות, מייצגים מטעמים מעורבים בתהליך באופן נרחב ומגובשות מסקנות. הימנעות הממשלה מקבלת החלטה מובילה לכך שבירור העובדות והפקת הלקחים אינם מתבצעים על ידי המנגנון המתאים והייעודי הקבוע בחוק; והם מתבצעים באמצעות כלי בירור מוגבלים ובאופן לא פומבי, הרחק מהעין הציבורית. מצב דברים זה חותר תחת החשיבות יוצאת הדופן של חקר האמת והפקת לקחים מלאים ביחס לאירועי השבעה באוקטובר והמלחמה המתאפיינים בצבר נסיבות ייחודי וקיצוני.

לסיכום, כפי שהבהרתי במכתביי שבסמך, ועדת חקירה ממלכתית היא המנגנון החוקי המתאים לחקירת האירועים הנדונים. זאת, בשים לב לאופי האירועים, לסמכויות הוועדה, לפומביות עבודתה ולניתוק הזיקה המלא בינה לבין הממשלה ויתר הנחקרים. כן יש צורך דחוף להשלים את הדיון הממשלתי בשאלת סוג מנגנון החקירה ועיתוי החקירה, לשם הפסקת הנזקים לפעולות החקירה העתידיות ונוכח החשש לפגיעה בזכויות המבוקרים והנחקרים העתידיים (לעניין זה ראה גם בג"ץ 8136-06-25 ומכתבה של הסניגורית הצבאית הראשית מיום 2.5.25 אשר צורף למכתבי מיום 5.5.25 שבסמך). ודוק, לו תתקבל עתה החלטה ביחס לסוג מנגנון החקירה, ניתן יהיה לתחס באופן מיידי את גבולות הגזרה בין פעילותו לבין ביקורת המדינה לשם מניעת הנזקים האמורים. ניתן לקבל החלטה נפרדת בעניין העיתוי המדויק שבו תחל החקירה, בשים לב למצב הלחימה. אנו עומדים לרשות הממשלה לקידום הנושא על כל היבטיו.

בברכה,

גלי בהרב-מיארה

העתק:

פרקליט המדינה

המשנים ליועצת המשפטית לממשלה

מזכיר הממשלה

מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה

המשנה ליועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה

נספח מס' 3

העתק הודעת העדכון מטעם הממשלה מיום 10.8.2025

בג"ץ 4889/24
בג"ץ 5221/24
בג"ץ 6040/24

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

- העותרים בבג"ץ 4889/24 :
1. התנועה למען איכות השלטון בישראל
2. פורום חומת מגן לישראל
ע"י ב"כ עוה"ד אליעד שרגא ו/או תומר נאור ואח'
מרח' יפו 208 ירושלים, ת.ד. 31348 9131301
טל: 02-5000073 ; פקס: 02-5000076
דוא"ל: office@mqg.org.il
- העותרים בבג"ץ 5221/24 :
15-1. הילה שי ואח'
ע"י ב"כ עוה"ד גלעד ברנע
מרח' קומפרט 11/21 תל אביב-יפו 6684927
טל: 03-6135135 ; פקס: 03-6135135
- העותרים בבג"ץ 6040/24 :
86-1. עמותת זולת לשוויון וזכויות אדם ואח'
ע"י ב"כ עוה"ד דפנה הולץ-לכנר ואח'
ממשרד דפנה הולץ-לכנר ושות', עורכי דין
מרח' ברקוביץ 4, מגדל המוזיאון, תל אביב
טל: 077-2040881 ; פקס: 077-2040882

- נ ג ד -

- המשיבות בבג"ץ 4889/24 :
1. ממשלת ישראל
ע"י עוה"ד מיכאל ראבילו ו/או רועי שכטר ו/או אופק ברוק
מהגן הטכנולוגי, מלחה, מנחת בנין מס' 1 ירושלים
טל: 02-6490649 ; פקס: 02-6490659
2. היועצת המשפטית לממשלה
ע"י פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל: 073-3925590 ; פקס: 02-6467011
- המשיבים בבג"ץ 5221/24 ובבג"ץ 6040/24 :
1. ממשלת ישראל
2. ראש הממשלה
3. שר המשפטים
ע"י עוה"ד מיכאל ראבילו ו/או רועי שכטר ו/או אופק ברוק
4. היועצת המשפטית לממשלה
ע"י פרקליטות המדינה

הודעת עדכון ובקשה מטעם המשיבים 1 - 3

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 12.6.2025, מתכבד הח"מ להודיע בשם המשיבים 1 – 3 בבג"ץ 5221/24 ובג"ץ 6040/24 והמשיבה 1 בבג"ץ 4889/24 (להלן: "המשיבים 1 – 3"), כי ממשלת ישראל התכנסה ביום 10.8.2025 ודנה פעם נוספת בנושא "ועדה לחקירת אירועי ה-7 באוקטובר 2023 - המשך דיון בהתאם להחלטת בג"ץ 4889/24 ואח'", בהתאם לפירוט דלקמן:

- התקיים בממשלה דיון בהשתתפות ראש הממשלה, שרי הממשלה, מזכיר הממשלה והמשנה ליועצת המשפטית לממשלה, עוה"ד אביטל סומפולינסקי.
- הממשלה החליטה, כי "בהמשך לשיבת הממשלה מיום 5.5.25 ונוכח החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מס' ב/200 מיום 7.8.25, שעסקה בנושא הכרעת חמאס ואישרה את המשך

התמרון ברצועת עזה, טרם בשלה העת להקים ועדה שתחקור את אירועי ה- 7 באוקטובר 2023 ואת מה שקדם להם."

עוד הוחלט, כי "הממשלה תפעל בהקדם, במשותף עם הכנסת, לגיבוש הצעת חוק להקמת ועדת חקירה ממלכתית מיוחדת לחקר אירועי ה-7 באוקטובר 2023 ומה שקדם להם במועד שיוחלט ושהרכב חבריה ישקף דעות שונות בציבור ובכך תזכה הוועדה לאמון ציבורי רחב." וכי "הממשלה תמסור הודעת עדכון לבג"ץ בעוד 90 יום."

העתק החלטת הממשלה מצורף **כנספח 1** להודעת עדכון זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

3. בסיכומו של עניין, הממשלה שקלה את הנושא כשכל השיקולים היו בפניה, היא זו שאחראית על בטחון המדינה והיא זו שעל פי החוק מוסמכת להחליט על הקמת ועדה שתחקור את אירועי ה-7 באוקטובר, על המנדט שיינתן לוועדה ועל העיתוי המתאים להקמתה.

4. **בהתאם להחלטת הממשלה, הח"מ מבקש למסור לבית המשפט הנכבד הודעת עדכון נוספת בעוד 90 ימים.**

5. **מובן כי המשיבים 1 – 3 שומרים על זכותם ליתן תגובה לתגובות העותרים, המשיבה 2 בבג"ץ 4889/24 והמשיבה 4 בבג"ץ 5221/24 ובג"ץ 6040/24 להודעה ובקשה זו, ככל שיהיו כאלה.**

אופק ברק, עו"ד

רועי שכטר, עו"ד

מיכאל ראבילו, עו"ד

ב"כ המשיבים 1 - 3

נספח 1

העתק החלטת הממשלה

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 3311 של הממשלה מיום 10.08.2025 .

3311. ועדה לחקירת אירועי ה-7 באוקטובר 2023 - המשך דיון בהתאם להחלטת
בג"ץ 4889/24 ואח'

מ ח ל י ט י ם :

א. בהמשך לשיבת הממשלה מיום 5.5.2025 ונוכח החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מס' ב/200 מיום 7.8.2025, שעסקה בנושא הכרעת חמאס ואישרה את המשך התמרון ברצועת עזה, טרם בשלה העת להקים ועדה שתחקור את אירועי ה-7 באוקטובר 2023 ואת מה שקדם להם.

ב. הממשלה תפעל בהקדם, במשותף עם הכנסת, לגיבוש הצעת חוק להקמת ועדת חקירה ממלכתית מיוחדת לחקר אירועי ה-7 באוקטובר 2023 ומה שקדם להם במועד שיוחלט ושהרכב חבריה יסקף דעות שונות בציבור ובכך תזכה הוועדה לאמון ציבורי רחב.

ג. הממשלה תמסור הודעת עדכון לבג"ץ בעוד 90 יום.

נספח מס' 4

העתק שאלון (יועבר במעטפה סגורה לאור סיווגו)

נספח מס' 5

מכתב מטעם רא"ל הרצי הלוי מיום 29.7.2025

תאריך: 29 ביולי 2025

לכבוד:

מבקר המדינה – מר מתניהו אנגלמן

הליכי ביקורת המדינה ביחס לאירועי השבעה באוקטובר

א. כללי

1. בחודשים האחרונים, מבקר המדינה מבצע עשרות ביקורות נושאות בקשר לאירועי השבעה באוקטובר.¹ מבחינה מעשית, הביקורת מקיפה נושאים רבים: עשרות אירועים, מאות עדויות (גרסאות ודעות), ועשרות אלפי מסמכים ופרטי מידע. הביקורות הללו אינן דומות לביקורות שעורך משרד מבקר המדינה באופן שגרתי. הביקורת ביחס לאירועי השבעה באוקטובר עוסקת בנושאים מורכבים ורגישים – נושאים שבנימי נפשו. היא נוגעת בפצעים פתוחים וחשופים של עשרות אלפי אנשים, של הציבור בישראל, של כולנו.² היא נוגעת באחריות, בלמידה ובשיקום האמון בין תושבי העוטף בפרט והגרים בספר, הפצועים, המשפחות השכולות, לבין צה"ל וארגוני הביטחון והמדינה בכלל.
2. אני רואה את ההשתתפות בביקורות הרלוונטיות שעורך ויערוך משרד מבקר המדינה כדין בהתאם לסמכותו, כחובה מוסרית וכאחריות כלפי הנרצחים והנופלים, החטופים, בני משפחותיהם, אנשי צה"ל וכוחות הביטחון, והציבור בישראל. ההשתתפות והתרומה להליכי הביקורת (כמו גם לתחקיר מבצעי מעמיק שיזמתי והובלתי בצה"ל) היא עבורי גם זכות וגם חובה. כפי שאמרתי לאורך כל תקופת השיח עם מבקר המדינה, אני מתכוון להעמיד את עצמי, את המידע שברשותי ואת התובנות שלי לרשותם של מבקר המדינה וצוותי הביקורת באופן מלא, בכפוף כמובן, לסמכותו בדין ולהגנה המתחייבת על זכויות מבוקרים.
3. ביקורת ממלכתית על אודות אירועי השבעה באוקטובר צריכה להתבצע בהתאם לאמות המידה המחמירות ביותר – בוודאי המקובלות – בכל הנוגע למיצוי מרבי של חקר האמת, ולהגינותו של ההליך, במיוחד אם יש כוונה בסופה לקבוע ממצאים אישיים ביחס למבוקרים. הביקורת חייבת להתבצע באובייקטיביות מלאה, על בסיס איסוף שיטתי, מקצועי ומעמיק של נתונים ומידע. יש להבטיח למבוקרים מתן הזדמנות הוגנת למסור מידע, להשיב לשאלות, להיחשף לחומר הראיות, להשתתף בהליך ולהשפיע על הממצאים והמסקנות.
4. לממצאים ולקביעות בדו"ח הביקורת, ובמיוחד להערות אישיות, משמעות והשלכות כבדות משקל, הן בפן המוסרי והציבורי, והן בפן המעשי. הקביעות בדו"חות הביקורת גם אינן ניתנות לערעור. בנסיבות העניין, וככל שהמבקר שוקל להסיק מסקנות אישיות, ביקורת מבקר המדינה צריכה להתבצע בקפדנות ובזהירות ועל פי סדרי דין דומים לאלו שחלים על עבודתה של ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט–1968. איכות התהליך חייבת לגבור על כל שיקול אחר, שאם לא כן, איזו משמעות יש למסקנות? במידה ותיפגע איכות התהליך, יפגעו גם מהימנותן וערכן של המסקנות.

¹ על-פי מתווה הביקורת שסוכם בין משרד המבקר לצה"ל, באמצעות מנהלת יסודות, משרד מבקר המדינה צפוי לקיים יותר מ-40 ביקורות בנושאים שונים.

² הועלה ספק בקשר לסמכות המבקר לבצע ביקורת באירועי ליבה ובקשר להגנה על זכויות מבוקרים. הנושא תלוי ועומד בבג"ץ וההכרעה בעתירה תחייב כמובן את הכל.

5. לצערי, פנייתי זו נובעת מן האופן שבו מתנהלים הליכי הביקורת האמורה – אופן שאינו ראוי, אינו כדן ופוגע פגיעה קשה בזכויותיהם של המבוקרים, כמו גם בהליכי איסוף המידע הנדרשים לגיבוש ממצאים מהימנים. קשה להשתחרר מן הרושם שאצה לכס הדרך להוציא דו"חות ביקורת במהירות – והמהירות באה על חשבון בדיקה יסודית ואמינה והגנה על זכויות מבוקרים. הדברים מקבלים משנה חומרה לנוכח הפצתן בשבועות האחרונים של מספר טיוטות דו"חות ביקורת מטעמך – אשר כללו – לתדהמתי – הערות אישיות כלפיי וכלפי מספר פקודיי, מבלי שהתבקשה ואף מבלי שהתקבלה כל התייחסות מצדי כמבוקר ומבלי שאתה או מי ממשרדך דיבר איתי, הפנה אליי שאלות, ביקש ממני התייחסות ואיפשר לי להגיב לנושאים המבוקרים. למיטב ידיעתי, הליך פגום זה ננקט גם כלפי מבוקרים נוספים בצה"ל.
6. עריכת הביקורת וגיבוש טיוטה בלי לשמוע את המבוקר פוגעת קשות בבירור האמת ופוגעת קשות בזכויותיהם של הגורמים המבוקרים.
7. מדובר בעניין חריג בחומרתו. אתם בודקים חוקרים, מגבשים דעה ומנסחים טיוטת דו"ח ביקורת הכוללת הערות אישיות, בלי שטרחתם לשמוע את המבוקר, לקבל ממנו מידע ולאפשר לו ליתן את עדותו, עמדתו והמידע שבידו. הדבר פוגע קשות בזכויות המבוקרים – ודאי אלה שלגביהם אתם מבקשים להעיר הערות (או מסקנות) אישיות. הדבר פוגע קשות באיכות הביקורת, שכן עמדתכם מגובשת בטרם אספתם חומר רלוונטי ובטרם שמעתם את הנוגעים בדבר.
8. העובדה שמדובר בטיוטת דו"ח אינה מרפאה את הפגם החמור שנפל בהליך. טיוטה אמורה לשקף ממצאים ומסקנות לאחר בדיקה מקיפה, ולא להקדים אותה. טיוטה שמגובשת בטרם בדיקה כראוי, שקולה לחץ שורה וסביבו מצוירת לאחר מכן המטרה. אין זה תקין – ולבטח לא כאשר מדובר בטיוטה הכוללת מסקנות אישיות – לגבש טיוטה מבלי שנאסף מלוא המידע הרלוונטי ומבלי שהתקבלו תגובותיהם של המבוקרים. טיוטה שנוסחה בדרך זו היא מוטת, לקויה ופגומה, ומרגע שנכתבה, קשה עד בלתי אפשרי למי שערך אותה להשתחרר משנקבע בה, או לשנות אותה. טיוטה כזו בעיקר פוגעת ביכולת ללמוד קדימה, באופן שירחיק את מדינת ישראל מימים נוראיים שכאלה.
9. בנסיבות העניין, אני מבקש שטיטות דו"חות שנשלחו מבלי לקבל התייחסותם של הגורמים הרלוונטיים – וכוללות הערות אישיות כלפיי וכלפי פקודיי באופן הזה – ייגנזו, ייכתבו וייערכו מחדש רק לאחר קיום ראיון ושמיעת הסברים, הבהרות, ראיות וטענותיהם של המבוקרים הרלוונטיים, ולאחר בחינת כל מידע רלוונטי שנספק בקשר לסוגיות הנבחנות.

ב. פגמים חמורים ומדאיגים שעולים מטיטות דו"חות שהופצו

10. כאמור, במהלך השבועות האחרונים, הפיץ מבקר המדינה לפחות ארבע טיוטות של דו"חות ביקורת, בהן נכללו הערות אישיות כלפיי, מבלי שהתקבלה לפני כן כל פנייה לקבלת התייחסותי בנוגע לאף אחד מן הנושאים הנדונים. טיוטות אלה הן: טיוטת דו"ח הביקורת בנושא "ההסברה הממשלתית הבין-לאומית"; טיוטת דו"ח הביקורת בנושא "פינוי חללים אזרחיים"; טיוטת דו"ח הביקורת בנושא "המסיבה בחניון רעים ("נובה") – הליכי האישור וההיערכות לאבטחתה"; טיוטת דו"ח הביקורת בנושא "ההגנה על המרחב האזרחי וערים בדרום על רקע אירועי 7.10.23".

11. בכל אחת מארבע הטיטות שהועברו אליי נכללת הערה אישית, תוך ציון שמי, וזאת מבלי שצוות הביקורת פנה אליי בעניין כלל, הציג בפניי שאלות, ביקש את התייחסותי או קיבל ממני מידע הנוגע לסוגיות שנבחנו במסגרת הביקורת, ובמיוחד לנושאים הנכללים בהערה האישית בענייני. ככל שידוע לי, גישה זו ננקטה גם כלפי מבוקרים נוספים, וניכר כי מבקר המדינה נוהג כך כשיטה. כלומר, קבלת התייחסות המבוקר לנושא, לפני גיבושם של ממצאים ומסקנות אישיות לכאורה, אינה נתפסת על-ידי המבקר כחובה של המבקר (וכזכות של המבוקר), אלא כעניין שנתון לשיקול-דעתם של מבקר המדינה וצוותו. מדובר בהתנהלות שאינה חוקית, אינה הוגנת ואינה תקינה, פוגעת בזכויות יסוד של המבוקר ואף בכבוד האדם שלו, ופוגעת קשות בטיב הביקורת ובאיכותה, בזכויות המבוקרים ובעקרונות הצדק הטבעי ובין השאר כדלקמן:
12. כתוצאה מכך שטיטת הדו"ח מגובשת בלי לשמוע את הנוגעים בדבר, הטיטות פגומות וכוללות עובדות שגויות ומסקנות מוטעות וחסרות בהן עובדות משמעותיות. לא רק פגיעה בזכויות המבוקר יש כאן, אלא פגיעה קשה באיכות הביקורת.
13. משנקבעים ממצאים ומשגובשה עמדה שלילית כלפי מבוקר ונכתבת טיטה, קשה ולעיתים בלתי-אפשרי, למי שכתב אותה, להשתחרר מהקו המרכזי בה ומהנרטיב שיש בה. במכתב הנלווה לטיטות הדו"חות שהומצאו, נכתב כי *"בהתאם לעקרונות הצדק הטבעי, להוראות הדין ולאמות המידה הנהוגות בביקורת המדינה"*, ניתנת ההזדמנות למבוקר להשמיע עמדה, להעיר הערות ולהציג טענות או מסמכים שיש בהם כדי להבהיר, לתקן או להאיר נקודות שעלו בטיטת הדו"ח. מדובר בלעג לרש. האפשרות של המבוקר להגיב לטיטה שגובשה, אינה מהווה תחליף לחובה של המבקר לבחון את כל המידע הרלוונטי ולקבל התייחסותו של המבוקר לפני גיבוש המסקנות. על המבקר ללמוד תחילה את התמונה העובדתית המלאה לפני שיגבש עמדה. לפני שהמבקר מגבש את מסקנותיו חובה עליו לשמוע את המבוקר, ובוודאי את המבוקר שהוא החליט להעיר לו. זכות הטיעון, וכללי הצדק הטבעי, בהליך ביקורת כה משמעותי, אינם מטבעות לשון פורמליסטיים. תכליתה של זכות הטיעון ותכלית כללי הצדק הטבעי הן להבטיח שגיבוש המסקנות ייעשה לאחר שהאדם נושא הביקורת נשמע בלב פתוח. אין תכליתה של זכות הטיעון לאפשר לתקן פרט כזה או אחר בטיטה שכבר נכתבה וגובשה. לאחר שגובשה ונשלחה טיטה, כבול הכותב בתזה העיקרית שבה וקשה לו (עד בלתי אפשרי) להשתחרר ממנה. התייחסות מבוקר לאחר שגובשה טיטה המעירה לו אישית עלולה להפוך למצוות אנשים מלומדה.
14. בשתיים מתוך הטיטות שהועברו לעיוני – טיטת דו"ח הביקורת בנושא *המסיבה בחניון רעים ("נובה") – הליכי האישור וההיערכות לאבטחתה*, וטיטת דו"ח הביקורת בנושא *ההגנה על המרחב האזרחי וערים בדרום על רקע אירועי 7.10.23* – תיאור הממצאים וההערות האישיות חורג באופן מובהק מתחום הביקורת שהוגדר. הטיטות כוללות התייחסות ישירה לנושאים ולסוגיות שאמורים להיבדק בביקורת הליבה שטרם החלו, בהתאם לסדר שסוכם. בטיטה ישנה ביקורת על תחקירי צה"ל, שבוצעו תחת פיקודי, אלה נועדו ללמידה של צה"ל, יכולים לשמש חומרים לתשתית לעבודת הביקורת, אך אינם מושא ביקורת בפני עצמו. הערות בטיטות משקפות קביעת דעה קדומה ביחס לנושאים שטרם נבדקו ואשר אמורים להיבחן בהמשך. בכך מוכפל הפגם: לא רק שהביקורת התנהלה מבלי שניתנה הזדמנות למבוקרים – לי ולמבוקרים נוספים – להציג את עמדותיהם ביחס לאירועים וההחלטות, אלא שגם סדר הביקורות שנקבע הופר בפועל. מטיטות הדו"ח עולה חשש כבד שמבקר המדינה כבר גיבש עמדה מוקדמת בנוגע לסוגיות מהותיות – עוד בטרם החל בהליך הביקורת הפורמלי בעניינן.

15. וגם זאת. טיוטת דו"ח הביקורת בנושא תהליכי האישור והאבטחה של מסיבת הנובה שהופצה לגורמים רבים כוללת הערה אישית מפורטת כלפיי, בציון שמי, ולפי הנמסר לי הובהר למינהלת הצה"לית, לשאלה מפורשת בנושא זה, שהדבר נעשה במודעות ובכוונת מכוון. הפצת טיוטת דו"ח הכוללת הערות לגבי גורמים אחרים מהווה חריגה בוטה מהכללים שנקבעו על-ידי מבקר המדינה ב"מדריך לביקורת מבקר המדינה – 2025".

16. לאור הפגמים שפורטו לעיל, מבקר המדינה נדרש בזה לגנוז לחלוטין את טיוטות הדו"חות הנ"ל, ולכתוב ולערוך טיוטות דו"חות מחדש זאת לאחר שיתאפשר לי ולכל גורם רלוונטי אחר להשמיע את דבריו, להשיב לשאלות ולמסור חומר. ככל שמבקר המדינה שוקל לכלול הערה אישית בענייני, אני דורש שקודם לכן יתאפשר לי לקבל את הנושאים והשאלות, להיפגש עם המבקר ועם צוות הביקורת שלו, למסור המידע שברשותי, הסבריי וטענותי, ולהשיב לשאלות.

ג. פגישת תיאום וקביעת סדרים

17. ביחס לקשר מול מוסדות המבקר, אני סומך ידיי על מינהלת "יסודות" הצבאית בניהול הקשר מול מוסדות המבקר. בהתאם, אבקש כי כל הפניות מטעמכם אליי, יבוצעו באמצעות המינהלת – כך שזימונים, שאלונים וטיוטות דו"חות או מסמכים אחרים, יועברו באמצעותה אליי, כפי שנעשה עד כה; בהתאם לכך, מכתבים ומסמכים מטעמי יעברו ממני אליכם באמצעותה.

18. בלי לגרוע מכל טענה ומן האמור במכתבי זה, אני מציע שנערוך מפגש מקדים לצורך גיבוש הבנות ומתן התייחסותי בסוגיות שונות, וכי בהמשך לה יוציא משרד מבקר המדינה מסמך שיפרט את המסגרת הדיונית לפגישותיי עם צוותי הביקורת.

ד. סיכום

19. כאמור לעיל ובלי לגרוע מטענותיי ומזכויותיי, בכוונתי לשתף פעולה עם הביקורת שתבוצע כדין ואעשה כל שביכולתי כדי שהביקורת תהיה נכונה, מעמיקה, רצינית ואפקטיבית. אבקש כי הביקורת תהיה כדין, תהיה הוגנת ותיעשה תוך שמירה על כללי הצדק הטבעי וזכויות המבוקרים.

20. אין באמור במכתב זה כדי למצות את טענותי או זכויותיי.

בכבוד רב,

רב'אלוף הרצי הלוי

העתקים:

1. מנהלת יסודות
2. הסנגוריה הצבאית הראשית

נספח מס' 6

מכתב מטעם מבקר המדינה מיום 5.8.2025

מתניהו אנגלמן

מנכר המדינה וועידת חלונות הציבור

י"א באב התשפ"ה

5 באוגוסט 2025

לכבוד

רב אלוף הרצי הלוי

הרמטכ"ל לשעבר

צבא ההגנה לישראל

[באמצעות מינהלת יסודות]

שלום רב,

הנדון : ביקורת המדינה ביחס למתקפת הטרור הרצחנית בשבעה באוקטובר

סימוכין מכתבך מיום 29.7.25

1 ביקורת המדינה מושתתת על עקרונות של מקצועיות, הוגנות ותכליתיות, והליך גיבוש ממצאי הביקורת מבוסס על הוכחות ראויות, אמינות ובהירות המגובות באסמכתאות. בעת סיכום ממצאי הביקורת וגיבוש הדוח הסופי מפעילים צוותי הביקורת שיקול דעת מקצועי, בכפוף לכללי המשפט המינהלי

צר לי על הבחירה להטיל דופי במוסד מנכר המדינה וצוותי הביקורת שפועלים ללא לאות כדי לממש את החובה המוטלת עליהם לערוך ביקורת על תפקוד הדרגים כולם, האזרחיים, המדיניים והצבאיים, בנוגע לאירועי למתקפת הטרור הרצחנית בשבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל

הדברים מקבלים משנה תוקף שעה שפנייתך מתעלמת מההתנהלות שהובלת במהלך למעלה משנה למול ביקורת המדינה, בכל הנוגע ליכולת לפתוח בביקורת, להתניע תהליכים לקבלת חומרים ולתיאום פגישות. התנהלות זו, שנמשכת עד היום באמצעות מינהלת יסודות, הובילה לכך שביקורת המדינה נתקלה שבוע אחר שבוע בחסמים קשים, שהובילו לכך שבעוד שהליכי הביקורת בגופים המבוקרים האחרים נמצאים בשלבים מתקדמים, הביקורת בצה"ל מצויות הרחק מאחור. חסמים אלה לא הסתכמו רק ברמה הארגונית אלא גם ביכולת לקדם מהלכים אישיים מולך. כך, למשל ביום 25.4.8 נשלחה למינהלת רשימת שאלות הכנה לקראת פגישה עם גורמים בצה"ל ובכללם שאלות אליך כרמטכ"ל ואולם, עד למועד זה לא נקבעה פגישה עמך.

2 חרף החסמים הרבים האמורים ששיבשו ועיכבו את הליכי הביקורת בצה"ל, בחרת להעלות במכתבך טענה חסרת שחר לפיה "קשה להשתחרר מן הרושם שאצה לכם הדרך להוציא דוחות ביקורת במהירות ובהירות על חשבון בדיקה יסודית ואמינה והגנה על זכויות מבוקרים".

מתניהו אנגלמן

מבקר המדינה ונציג תלונות הציבור

מעבר לעובדה שטענה זו אינה מתיישבת עם פסיקת בית המשפט העליון שפעם אחר פעם עמד על החשיבות בכך שהליכי הביקורת יתבצעו באופן יעיל, הרי שדווקא במקרה זה ביקורת המדינה עסקה בארבע הביקורות, שטיטוטות בעניינן הועברו לעיון, במהלך פרק זמן ממושך ואף חריג במישכו שהחל כבר בינואר 2024. בימים אלו, לאחר גיבוש טיטוט הדוחות, אנו מעבירים את טיטוט הדוחות להתייחסות המבוקרים. ביקורות אלו נערכו למול גוף מבוקר שהערים קשיים חסרי תקדים, וזאת חרף העובדה שמשרדי נתן את הדעת לנסיבות התקופה ולמלחמה המתנהלת מ-7.10. והתאים עצמו לדרישותיה, בדגש על יישום תכנית עבודה מדורגת.

הלכה למעשה, ועל אף הקשיים הקיימים, שהובילו להתארכות התהליכים, משרדי השלים את הביקורות שטיטוטותיהן הועברו לעיון מבלי להתפשר על קיומה של בדיקה יסודית, מקיפה ומקצועית.

יודגש בהקשר זה כי טיטוט הדוחות עוסקות בנושאים שקשורים במישרין לאיומים שאורבים בימים אלה מעבר לפינה בגזרות אחרות וזאת כאשר עד כה לא סוכם ולא יושם ולו מסמך ביקורת ממלכתי-לאומי אחד בנושא, כזה שניתן להפיק ממנו לקחים ולהתכונן לעתיד לבוא.

החובה המוטלת על מוסד מבקר המדינה היא להניח בפני הציבור מענה לשאלות שטרם הובררו בחלוף קרוב לשנתיים ממתקפת 7.10 כמו גם להניח בפני בעלי התפקידים הרלוונטיים את התמונה בכללותה אשר עשויה למנוע התממשות איומים כאמור בכל עת.

3. ביחס לטענתך בדבר גיבוש הערות ומסקנות אישיות ללא פגישה מקדימה עמך וקבלת מלוא המידע והחומרים ממך, יובהר כי ביקורת המדינה מתבצעת בשיטה האינקוויזיטורית המאפשרת למבקר לערוך בירור עובדתי כפי שהוא מוצא לנכון¹. הלכה למעשה ביקורת המדינה פועלת מזה עשרות שנים בהתאם למתודולוגיות ביקורת מקובלות ושיטתיות הנהוגות אף בעולם. עבודת הביקורת נשענת ביסודה, בראש ובראשונה, על תיעוד פורמלי של הגופים המבוקרים שנאסף ומנותח תוך כדי הביקורת. עקרון היסוד במתודולוגיית הביקורת ולפיו על הביקורת להתבסס על ראיות ביקורת "מספיקות ומתאימות" לביסוס ממצאי הביקורת (מתאימות - עיקרון איכותי הקובע כי על ראיות הביקורת להיות רלוונטיות, תקפות ומהימנות; מספיקות - עיקרון כמותי הקובע כי על הצוות לאסוף כמות מספיקה של ראיות שיתמכו בממצא).

¹ ראו בעניין זה, למשל - בג"ץ 9223/10 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, פסקה 21 (12: 19), זנייר, הסמכות המינהלית, כרך ד' - סדרי הביקורת המשפטית פרק 61, בעמ' 2371 (2017).

משרד החינוך והשכלה
ועצת חכמים

מדינת ישראל

מחנכים אנגלמן

מנהל המחנכים והנחיה

עיון בהערות הביקורת הנוגעות אליך בטיטות הדוחות המצוינים במכתבך מלמד כי המידע שהיה בידי צוותי הביקורת בנושאים אלו היה מידע עובדתי שנבדק ותוקף באופן הדרוש והינו מספק לצורך גיבוש הערה בשלב טיטות הדוח המועברת לעיוןך ולהתייחסותך.

למען הסר ספק יצוין כי התקיימו פגישות רבות עם בעלי תפקידים בכירים לרבות מפקד פיקוד הדרום, מפקד אוגדת עזה ומפקד החטיבה הצפונית באוגדת עזה.

למעלה מן הנדרש יצוין כי במתווים המוסכמים שהושגו עם צה"ל שאף קיבלו תוקף של בג"ץ, ניתן ביטוי מפורש לאפשרות להעביר להתייחסות צה"ל חלקים רלוונטיים מהטיטות של דוחות הביקורת, שגובשו על בסיס מידע שנאסף בגופים מבוקרים אחרים, תוך דרישה, על-פי הצורך להשלים מסמכים, כל זאת גם ללא קיומן של פגישות או שיח כלשהו עם בעלי תפקידים בצה"ל, תוך מתן אפשרות לבעלי תפקידים המבקשים זאת לבוא בדברים עם צוותי הביקורת בהמשך.

4. ההנחה במכתבך לפיה "טיטות דוח, מרגע שנכתבה, קשה עד בלתי אפשרי למי שערך אותה, להשתחרר משנקבע בה, או לשנות אותה", היא חסרת שחר, שהרי עבודת הביקורת בנושאים שמוזכרים במכתבך טרם סוכמה סופית ובהתאם להוראות החוק טיטות דוח אסורה במסגרת ללא אישור מבקר המדינה. הממצאים הכלולים בטיטות דוח הינם ראשוניים ולכאוריים בלבד, ואינם סופיים או מוחלטים. כל תכליתה של העברת טיטות הדוח להתייחסות היא לאפשר לגורם המבוקר להתייחס לממצאים, להשיג על העובדות ועל הדרך שבה משרד מבקר המדינה מציג אותן או מפרש אותן, אם הוא סבור שהדברים לא הובנו או לא הוצגו כראוי, ולהעמיד דברים על דיוקם, והכל קודם לגיבוש הדוח הסופי. לאחר קבלת ההתייחסויות והמסמכים שצורפו להן, צוותי הביקורת בוחנים את הדברים מחדש, וככל שנדרש, עורכים שינויים או משמיטים ממצאים.

בהקשר לכך אדגיש כי מוסד ביקורת המדינה על כל צוותיו מנוסים ומיומנים ביישום הליכי מימוש זכות הטיעון של מבוקרים - אשר הינם חלק מתהליך הביקורת השלם בכלל דוחות הביקורת. הליכים אלה נעשים תמיד בלב פתוח ובנפש חפצה ולא אחת הם כאמור מובילים לשינויים ותיקונים בדוחות ביקורת.

יוער בהקשר זה כי ביחס לביקורות בנושא המסיבה בחניון רעים והגנת המרחב האזרחי וערים בדרום, צה"ל בחר לאמץ גישה פרואקטיבית בקביעת הפגישות של צוותי הביקורת. כך למשל, המינהלת ביקשה שהביקורת בנושא אבטחת המסיבה בחניון רעים תיפתח בפגישה עם גורמי מטה

מתניהו אנגלמן

מנכר המדינה וציצ תלונות הציון

בפיקוד ותסתיתים בפגישה עם מפקד פיקוד הדרום, וכך אכן היה. יובהר כי המשרד נענה בחיוב לכל פנייה מטעם צה"ל לקביעת פגישה, וככל שתמצא לנכון, הנך מוזמן כעת לקבוע פגישה עם צוותי הביקורת.

5. בכל הנוגע לטענה שהעלית בדבר הפצת טיוטת דוח המסיבה בחניון רעים הכוללת הערה אישית אליך במקביל לגורמים נוספים תוך סטייה כביכול מהכללים הקבועים במדריך לביקורת, הרי שנפלת לכלל טעות.

ראשית, כפי שידוע לך, הטיוטות שנמסרו לעיון כוללות הערות ביקורת אישיות שנוגעות אליך ואלו הועברו לעיון בלבד. באותו אופן, אינך חשוף לממצאים הנוגעים לבעלי תפקידים אחרים אשר נכללו בטיוטות. הממצא היחיד שלגביו הופנתה הערת ביקורת הנוגעת אליך ונכללת בטיוטת הדוח הכוללת שהופצה לגורמים נוספים, היא ההערה בעניין התחקירים - מדובר בהערה שנשענת על ממצא ארגוני בנושא שממשיך להתנהל בעת הזו ומחייב בחינה ופעולה מצד הצבא.

שנית, טענתך בעניין פעולתנו שלא בהתאם לנהלים לכאורה שגויה באופן יסודי. אנו פועלים במשרד מבקר המדינה בהתאם למדריך לביקורת, שלפיו, ככלל, טיוטת הדוח וקטעים ממנו נשלחים לגופים הרלוונטיים במקביל. החריג היחיד הוא כאשר נמתחת בפנייה ביקורת אישית חמורה (בשונה מביקורת אישית 'רגילה'), ורק במקרה כזה הפנייה נשלחת קודם לבעל התפקיד ורק לאחר מכן לגוף המבוקר ולאחר שניתנה הדעת על תגובתו (פנייה מדורגת).

כאמור במדריך לביקורת, 'ביקורת אישית חמורה' היא ביקורת הנוגעת לענייני טוהר מידות, חוסר יושר וחוסר אמינות, או ביקורת המייחסת לבעל התפקיד במפורש רשלנות ועלולה לפגוע בשמו הטוב או בכבודו. לעומת זאת, 'ביקורת אישית' היא ייחוס ליקוי לבעל תפקיד מסוים, או בעל תפקיד לשעבר, בשמו או בתפקידו, ובמקרה זה צוות הביקורת ישלח את הפנייה לבעל התפקיד במקביל לשליחת הפנייה לגוף המבוקר.

עם זאת, חרף ההנחיה ולמעלה מן הדרוש יישמנו את ההנחיה המקצועית בעניינך באופן מחמיר וההערות שנוגעות אליך אישית יועברו באופן מדורג לאחר קבלת התייחסותך, במידת הצורך, ולא במקביל.

6. אין כל בסיס גם לטענה שהעלית לפיה דוחות הביקורת בנושא המסיבה בחניון רעים וההנהגה על המרחב האזרחי וערים בדרום חורגים מתחום הביקורת שהוגדר.

משרד הבריאות
מחלקת תלונות ונציב

מדינת ישראל

מתנייה אנגלמן

מנהל מחלקת תלונות ונציב

דוח ההגנה על המרחב האזרחי וערים בדרום בוחן היבטים של אבטחת המרחב האזרחי בדגש על פעילות גורמי משטרת ישראל וממשקיה מול הצבא. ניתוח פעולתה של משטרת ישראל במרחב האזרחי מחייב ליבון של סוגיות אשר נוגעות גם לצה"ל. ובכך מתמקדות הביקורת.

דוח המסיבה בחניון רעים עוסק באירוע מסוים, מוגדר ומתוחם, אשר קיבל ביטוי גם בתחקיר הצה"לי אשר אף הוצג לצוותי הביקורת על ידי נציגי צה"ל. משעה שצה"ל גיבש מסמך תחקיר שעוסק באותו אירוע, הרי שלא ניתן שלא להתייחס גם אליו במסגרת הליך הביקורת.

מעבר לאמור, מדובר בשתי ביקורות שעבודות הביקורת בהן הייתה שקופה לגורמי הצבא ובפרט למינהלת יסודות. יתרה מכך, במהלך פגישות רבות בהן השתתפו נציגי המינהלת, נשאלו שאלות ונבחנו היבטים שונים בהקשרים אלה, כך שהעלאת טענה זו בנקודת הזמן הנוכחית מפתיעה בלשון המעטה.

7. באשר לטענתך בנוגע לתחקירי צה"ל, הרי שאלה בהחלט יכולים להיות מושא לביקורת. אציין בזיקה לכך שבעבר משרד מבקר המדינה ביצע ביקורת בנושא הפקת לקחים בצה"ל ויישומם (2016), שבמסגרתה נבדק תהליך ביצוע התחקיר כאמצעי להפקת לקחים. בדומה נעשו בעבר ואף במסגרת המלחמה ביקורות על האופן שבו מנוהלים תחקירים גם בגופים נוספים.

8. לאור כלל האמור לעיל, הרי שאין כל כוונה לגנוז את טיטות הדוחות שעמלו עליהן רבות ובמשך פרק זמן ממושך, ואבקש את התייחסותך העניינית לטיטות הדוחות בהתאם למועדים שאושרו למינהלת יסודות.

9. ככל שברצונך לקיים פגישה עם צוותי הביקורת טרם גיבוש הדוח הסופי של הטיטות אליהן התייחסת במכתבך, אנו נכונים לקיים פגישה ונבקש לקיימה במהלך חודש אוגוסט 2025.

בכבוד רב,

מתנייה אנגלמן

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

נספח מס' 7

מכתב מטעם רא"ל הרצי הלוי מיום 12.8.2025

לכבוד

מבקר המדינה - מר מתניהו אנגלמן

מכובדי,

הנדון: הליכי ביקורת המדינה ביחס לאירועי השבעה באוקטובר

קיבלתי את מכתבך מיום 5.8.2025, ולהלן התייחסותי:

1. אני רואה את עצמי מחויב לשתף פעולה עם חקירה ובדיקה מעמיקות של אירועי השבעה באוקטובר, ואעשה כל שלאל ידי כך שהאמת כולה תיחשף והלקחים הנכונים יופקו. אני מאמין שהגורם המתאים ביותר לבצע חקירה כזו הוא ועדת חקירה ממלכתית, ומקווה כי היא תקום ותתחיל לפעול בקרוב.
2. כפי שהבהרתי, אני מכבד את המוסד בראשו אתה עומד, ובכוונתי לשתף פעולה עם הליכי הביקורת הממלכתיים באופן מלא, ככל שייערכו כדין ובכפוף להחלטת בג"צ בעניין.
3. בפנייתי אליך במכתבי מיום 29.7.2025, ביקשתי להסדיר את השתתפותי בביקורות המבוצעות על-ידי משרדך באופן מיטבי. למרבה הצער, במכתב התשובה שלך לא התייחסת כלל לבקשתי לקדם פגישה שבה יוסדרו ויתואמו הפגישות, הראיונות, הפניית שאלות וקבלת תשובות והעברת החומר הנדרשים לשם מיצוי חקר האמת. במקום זאת, במכתבך העלית טענות שונות כלפיי וכלפי צה"ל – אותן אני דוחה בתוקף, ולחלקן אתייחס להלן.
4. במכתבי עמדותי על פגמים קשים בעבודת הביקורת – ועיקרם פרסום טיוטות דו"חות שבהן מיוחסת לי ולאחרים אחריות אישית, בלי שטרחתם לפנות אליי או לאותם אחרים, לדבר איתנו ולקבל את התייחסותנו ואת החומר שבידינו בקשר לשאלות הנבדקות. מדובר בעניין חמור ביותר וחסר תקדים. גוף בודק שמגבש מסקנות ומעלה אותן על הכתב בטיוטת דו"ח, בלי שטרח לפנות אל המבוקר, אשר בטיוטה מוטלת עליו אחריות – עשוי להעלות חשש ביחס לכנות המאמץ לתור אחרי האמת, ואף להצביע על מסקנות שסומנו מראש. יתרה מכך, יש בכך סיכון ללמידה המתחייבת בעקבות אירוע חמור שכזה.
5. בתשובתך מיום 5.8.2025 הדפת ודחית את כל טענותיי. למרבה התדהמה, כתבת כי לגישתך, הביקורת על אירועי השבעה באוקטובר "מתבצעת בשיטה האינקוויזיטורית המאפשרת למבקר לערוך בירור עובדתי כפי שהוא מוצא לנכון", וזאת כהצדקה לגיבוש והפצת טיוטות דו"חות הכוללים ממצאים עובדתיים והערות אישיות למבוקרים, שצוות הביקורת כלל לא פנה אליהם.
6. אין ממש בתשובתך זו. אין שום שיטת חקירה לגיטימית שמצדיקה הגעה למסקנות וגיבוש טיוטת דו"ח ביקורת כלפי אדם (ובמכתבך אתה מאשר שגובשה סופית טיוטת הדו"ח), בלי שהמבקר טרח לפנות אליו בטרם גיבש את עמדתו ולקבל את התייחסותו. חקירה בשיטה האינקוויזיטורית אינה חריג לאמור לעיל, אלא להפך: היא מנוהלת על-ידי החוקר ולא על-ידי הנחקרים, וממילא חובה על החוקר להגיע באופן אקטיבי לכל חומר רלוונטי לפני שיגבש את עמדתו. מבלי להיכנס להבדלים בין

השיטות, ברור לגמרי שבשיטה שמתבססת על האקטיביות של החוקר מועצמת חובת החוקר והצורך שלו לקבל מהמבוקר מידע והתייחסות בטרם יגבש החוקר את עמדתו. קשה להבין, ולא ניתן לקבל, את הסתירה המובנית בגישה לפיה אני ואחרים חשובים מספיק כך שתכתב הערה אישית לגבינו, אבל לא מספיק חשובים כדי לפגוש אותנו ולקבל את התייחסותנו לפני גיבוש ממצאים ומסקנות.

7. מכל מקום, בתשובתך לא הסברת באופן ענייני מדוע אתה נוהג באופן האמור, ואיך הגישה הזו מתחברת עם הרצון להגיע לחקר האמת. גם אם הדבר היה לגיטימי, והוא אינו לגיטימי, אין זה סביר לנהוג כך באף חקירה, ולבטח בחקירה רגישה הבוחנת את אירועי השבעה באוקטובר.

8. במכתבך, דחית את טענתי כי מרגע שגובשה טיוטה, קשה עד בלתי אפשרי למי שערך אותה להשתחרר משנקבע בה או לשנותה באופן מהותי. עמדתך זו מבוססת במקרה הטוב על משאלת לב, אך אין אפשרות לקבלה. משגובשה עמדתכם בטיטות דו"ח הכוללת הערות (ולדברייך, גובשה הטיוטה כי היו בידיכם ראיות בכמות ובאיכות), תתקשו להשתחרר מהעמדה שגיבשתם. זו תכונה אנושית. סירובכם לגנוז את הטיוטות מעיד על כך. אם צריך הוכחה לכך שעמדתך נגדי כבר מגובשת ובלתי ניתנת לשינוי מהותי (לבטח באותן טיוטות שכבר גובשו ונוסחו) – הטון השלילי במכתבך כלפיי ואמירתך כי היו די ראיות איכותיות לצורך גיבוש הטיוטות (ולכן לא טרחתם בכלל לפנות אליי) מספקים אותה.

9. העלית במכתבך טענות כלפיי וכלפי מנהלת יסודות – טענות שמוטב היה אילולא הועלו על הדף – ועניינן "התנהלות שהובלת (כלומר שאני הובלתי לשיטתך) במהלך למעלה משנה למול ביקורת המדינה", כביכול, תוך הערמת קשיים בפני הביקורת. אין שחר לטענותיך, אשר עצם העלאתן מעידה על דעה קדומה שלך כלפיי.

א. למיטב ידיעתי, מנהלת יסודות פועלת בשיתוף פעולה מלא עם משרדך, באופן ענייני. היא שוקדת על מלאכת התיאום ועל איסוף החומר הנדרש מהגופים המבוקרים בצה"ל, והיא עומדת על תקינותו והגינותו של הליך הביקורת. זה תפקידה החשוב, ואני מוצא טעם לפגם בהטלת דופי בתפקודה. מנהלת יסודות מבצעת תפקידה על-פי שיקול-דעתה ותחת פיקוח של מפקדי צה"ל הנוכחיים. הרמז במכתבך, כאילו אני מוביל כיום את התנהלות מנהלת יסודות, כחצי שנה לאחר שסיימתי את תפקידי, משולל כל יסוד.

ב. טענתך לגבי עיכוב ביקורות בצה"ל חסרת שחר. בתקופת הלחימה העצימה ביצוע הביקורות בצה"ל עוכב, בתיאום עם משרדך, אך ורק משני טעמים: לאפשר לצה"ל ומפקדיו למקד את הקשב והמשאבים שלהם במלחמה; ולאפשר את קיום התחקירים שצה"ל ערך, בצורה איכותית, עמוקה ונוקבת. נושא זה נדון בבית המשפט העליון והתבצע בהתאם להחלטותיו, עד לגיבושו של מתווה מוסכם שקיבל תוקף בהחלטת בג"צ ועל פיו פועל צה"ל – וככל שמועלות על ידך טענות בהקשר זה, הרי שאתה למעשה טוען נגד ההסכמות אליהן הגעת, שקיבלו תוקף של החלטה של בית המשפט העליון. בעניין זה יש לציין גם את הסתירה שבין טענותיך על עיכובים חסרי תקדים, כביכול, לבין העובדה שרק לפני יומיים החליטה הממשלה, שוב, כי "טרם בשלה העת להקמת ועדת חקירה ממלכתית", שכן, כפי שהבהיר ראש הממשלה, "אי אפשר להקים ועדת חקירה תוך כדי מלחמה". ואם זו עמדת הממשלה היום, על מה אתה מלין כנגד צה"ל שביקש לדחות ביקורות ליבה בשיאה של מלחמת "חרבות ברזל"?

ג. באף אחת מארבע הביקורות שלגביהן הופצו טיוטות דו"חות עם הערות אישיות כלפיי, ושאליהן התייחסתי במכתבי, לא היתה אליי כל פנייה ממשרדך. לכן, אמירתך, שהטיוטות הללו "גובשו למול גוף מבוקר שהערים קשיים חסרי תקדים" – שעה שכלל לא פניתם אליי בנושאים אלה – מהווה היפוך מוחלט של היוצרות, וטענה כוזבת של ממש.

10. בטיוטות הדו"חות שנכתבו והועברו לעיוני ישנם פערים עובדתיים משמעותיים ביותר. הטעויות וההטיות בטיוטות הן בלב העניין, וניתן היה להימנע מהן בקלות אם הייתם טורחים לפנות אליי ואל גורמים רלוונטיים נוספים ולקבל התייחסותנו בטרם גיבשתם את עמדתכם.

11. בנסיבות העניין, כדי לאפשר קיום הליך ביקורת תקין והוגן, אני שב ודורש :

א. לגנוז את כל טיוטות הדו"חות שבהן יש הערה אישית כלפיי וכלפי פקודיי בעבר – שנערכו בלי שאיש שוחח עימנו או שניתנה לנו הזדמנות להציג את עמדותינו, ולערוך ביקורת חדשה בעניינים אלה.

ב. להתחייב לא להוציא מתחת ידיכם טיוטות נוספות שבהן מוטלת אחריות או הערה אישית כלפי מבוקרים, בלי שקודם לכן אפשרתם להם להביא בפניכם את כל גרסתם והתייחסותם בעניין הטיטה בפרק זמן המאפשר היערכות מספקת עבורם.

ג. לדון במשותף באופן בו נכון להביא את חלקי לביקורת בצורה מיטבית.

בכבוד רב,

רביאלוף הרצי הלוי

העתיקים :

1. מנהלת יסודות
2. הסנגוריה הצבאית הראשית

נספח מס' 8

מכתב מטעם מבקר המדינה מיום 14.8.2025

מתניהו אנגלמן
מפקר המדינה ונציב תלונות הציבור

כ' באב התשפ"ה
14 באוגוסט 2025

לכבוד
רב אלוף הרצי הלוי
רמטכ"ל לשעבר

שלום רב,

הנדון: ביקורת המדינה בנוגע למתקפת הטרור הרצחנית בשבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל
סימוכין: מכתבך מיום 12.8.2025

כבר בפתח הדברים אבקש לציין כי איני רואה מקום להמשיך בהתכתבות כפי שהתנהלה עד כה, אשר כללה בין היתר התבטאויות בלתי ראויות והתייחסויות שאינן מדויקות.

מצב הדברים נכון לעכשיו, קרוב לשנתיים לאחר מתקפת 7.10, הוא שעד כה לא נתקבלה תגובתך לפניותינו החוזרות, במשך חודשים, לפגישה בינך לבין צוותי ביקורת המדינה. מצב זה מעכב את עבודת הביקורת ומקשה על התנהלותה התקינה.

מתוך רצון להתקדם באופן ענייני ומכבד, ומתוך הערכה מרובה לתרומתך לשמירה על ביטחון ישראל בשירותך רב השנים בצה"ל, ביקשתי לתאם עמך פגישה לתחילת השבוע הקרוב, לצורך הסדרת הקשר מול ביקורת המדינה.

לקראת פגישתנו, אבקש להעמיד דברים על דיוקם בכל הנוגע לאופן התנהלותך למול ביקורת המדינה:

1. מאז ינואר 2024, המועד שבו נשלחה ההודעה על פתיחת ביקורת בנושא שבנדון, כרמטכ"ל, הצבת חסמים רבים ששיבשו ועיכבו את הליכי הביקורת בצה"ל בכל הנוגע ליכולת לפתוח בביקורת, להתניע תהליכים לקבלת חומרים ולתיאום פגישות עם גורמים רלוונטיים בצה"ל. כך, בתקופת כהונתך כרמטכ"ל, צה"ל בראשותך נמנע מלהיפגש עם נציגי משרד מפקר המדינה ואף נמנע מלהעביר כל חומר לידי הביקורת. גם כשהפגישות לא היו בדרג הלוחם פעלת למניעתן - כך לדוגמא - בפגישתנו סירבת לאשר קיום פגישות עם גורמים מיחידת דובר צה"ל בנוגע לביקורת

מתניהו אנגלמן

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

בנושא ההסברה הבינלאומית, וכן סירבת לאשר פגישות עם גורמים מיחידות הרבנות ופקע"ר בכל הנוגע לביקורת בנושא פינוי חללים אזרחיים ב-7.10 ואף פגישה עם הקצין האמון על רישוי המסיבה ברעים, שעה שהוא בכלל שוהה בביתו, לא אושרה בתקופתך.

2. למעלה מכך, אפילו תחקירים שמצאת לנכון לפרסם לציבור במהלך כהונתך לא הומצאו לצוותי הביקורת וממילא גם המסמכים שעל בסיסם גובשו התחקירים לא הומצאו לנו, זאת למרות אמירותיך הפומביות כי תשתף פעולה עם כל גוף בודק.

3. גם לאחר פרישתך, וגם לאחר שנחתם מתווה מוסכם עם צה"ל במרץ 2025 ואף לאחר שהמתווה קיבל תוקף של פס"ד ביום 27.4.25, הינך נמנע מלתאם פגישות עם צוותי הביקורת. כך, למשל, ביום 8.4.25 נשלחה למינהלת רשימת שאלות הכנה לקראת פגישה עם גורמים בצה"ל ובכללם שאלות אליך כרמטכ"ל בנוגע לביקורת בנושא מהלך האירועים. ואולם, עד מועד כתיבת מכתבי זה לא נקבעה פגישה עמך. כך גם ביום 15.7.25 נשלח מכתב נוסף הכולל שאלות על ליבת הכשל המופנות אליך כרמטכ"ל בתקופת המתקפה הרצחנית, ועד היום טרם נקבעה פגישה בעניינו.

אדגיש כי בהתאם למתווה המוסכם עם צה"ל שקיבל תוקף של פסק דין, טיטות הביקורת שגובשו לאחר הישענות על מידע שנאסף בכלל הגופים הרלוונטיים, הועברו להתייחסותך, על מנת שתוכל לממש את זכות הטיעון כמקובל בהליכי ביקורת המדינה. יובהר כי כל תכליתה של העברת טיטות דוח להתייחסות היא לאפשר לגורם מבוקר להתייחס לממצאים, להשיג על העובדות ועל הדרך שבה משרד מבקר המדינה מציג אותן או מפרש אותן, אם הוא סבור שהדברים לא הובנו או לא הוצגו בדוח כראוי, ולהעמיד דברים על דיוקם, והכל קודם לגיבוש הדוח הסופי.

4. בהתאם להוראות החוק, טיטות הדוחות חסויות. אשוב ואבהיר בהמשך למכתבי הקודם כי ההערות המתייחסות אליך באופן אישי כרמטכ"ל הועברו אליך בלבד¹, כמקובל במשרדנו וכפי שנעשה לגבי כל בעלי התפקידים האחרים לרבות, ראש הממשלה ושר הביטחון. אדגיש כי משרדנו יקפיד על מלוא הזכויות הדיוניות שלך כמקובל בביקורת המדינה, כפי שאנו מקפידים כלפי כל גורם מבוקר.

¹ מלבד ממצא אחד בעניין התחקירים - ממצא שנשען על ממצא ארגוני בנושא שממשיך להתנהל בעת הזו ומחייב בחינה ופעולה מצד צה"ל.

מתניהו אנגלמן

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

5. אשר על כן הינך מתבקש לפעול כדלהלן :

- למסור התייחסות כתובה לטיטת דוחות הביקורת שהועברו אליך, במועד שנקבע. אבהיר כי בהתאם למתודולוגיית הביקורת הנהוגה במשרד מבקר המדינה כמו גם בהתאם למתווה הביקורת שכאמור קיבל תוקף של פס"ד בבג"ץ, ככל שתהיה מעוניין לקיים פגישה עם צוותי הביקורת במהלך גיבוש התייחסותך, תתואם עמך פגישה בהקדם האפשרי.
- לאחר מכן וככל שתהיה מעוניין בכך, תוכל לפנות לקבוע פגישה עמי, בהתאם לתהליכים המקובלים במשרדי.
- בכל הנוגע לשאלות שהופנו אליך ב-15.7.25 בנושאי ליבת הכשל, נבקשך לקבוע פגישה למתן מענה לשאלות במהלך חודש אוגוסט 2025.

ביקורת המדינה נחושה לבצע את החובה המוטלת עליה לערוך ביקורת על תפקוד הדרגים כולם, המדיניים, הצבאיים והאזרחיים, בכל הנוגע לכשלי השבעה באוקטובר לשם מתן מענה לאזרחי ישראל בחלופ קרוב לשנתיים מהשבעה באוקטובר. זאת, לצד הצגת הכשלים לשם תיקונם ע"י כלל הגורמים הרלוונטיים.

עוד אוסיף כי כידוע לך הובהר על ידי עוד טרם הודעתי על פתיחת הביקורת בינואר 2024, כי ככל שתמונה ועדת חקירת ממלכתית תתאם ביקורת המדינה את גבולות הגזרה למולה.

מצופה ממך כי בפגישתנו הקרובה יוסדר שיתוף הפעולה שלך עם ביקורת המדינה כפי שהצהרת בכתב ובעל פה.

בכבוד רב,

מתניהו אנגלמן

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

נספח מס' 9

מכתב מטעם רא"ל הרצי הלוי מיום 20.8.2025

20 באוגוסט 2025

לכבוד : מבקר המדינה, מר מתניהו אנגלמן

הליכי ביקורת המדינה ביחס לאירועי ה-7 באוקטובר

להלן התייחסותי למכתבך, שהתקבל במנהלת יסודות ביום חמישי, 14.8.2025, בשעת אחר הצהריים.

1. בשבועות האחרונים פניתי אליך (במכתביי מתאריכים 29.7.2025 ו-12.8.2025) בבקשה לקיים פגישת תיאום, לאור החשיבות המעשית הרבה הטמונה בכך לצורך יעילותם והגינותם של הליכי הביקורת. לאחר שבתחילה נמנעת מתיאום הפגישה ולא התייחסת לבקשתי, וברקע לביטוי שהדבר קיבל בכלי התקשורת, נענית לבסוף לבקשתי ופגישה בינינו נקבעה ליום 26.8.2025. מטרתה של הפגישה, בהתאם למכתביי כאמור, היא להסדיר את אופן הבאת התייחסותי בפני הביקורת – ומכאן שעליה להתקיים לפני ולקראת קיום הפגישות המהותיות עם צוותי הביקורת במשרדך.
2. מכתבך שנשלח ב-14.8.2025 כולל טענות חסרות שחר לפיהן איני משיב לפניות משרד המבקר. במסגרת זו אף טענת כי פנית אלי ב-15.7.2025, פנייה שממנה אני מתעלם. פניה כזו לא הייתה ולא נבראה. ואכן, לאחר שהגיע מכתבך, מנהלת יסודות הפנתה את תשומת לבכם לכך שאין ולא הייתה פניה כזו. בהמשך לכך נשלח נוסח מכתב חדש בחתימתך, אשר ממנו נמחקה ההתייחסות לפנייה (שלא הייתה) מיום 15.7.2025 ותחתיה הוזכר מכתבו של מנהל החטיבה לביקורת מערכת הביטחון שנשלח אליי ביום 12.8.2025¹. במכתב זה מיום 12.8.2025 הופנו אליי שאלות רבות, ואיערך להתייחס אליהן, בהעמקה הדרושה ועם תימוכין, לאחר קביעת אופן ומתכונת השתתפותי והגדרת לוח זמנים ריאלי וסביר. זאת, כמפורט בתשובתי שהועברה ב-17.8.2025 למנהל החטיבה לביקורת מערכת הביטחון.
3. בפתח מכתבך מה-14.8.2025 ציינת שאינך רואה מקום להמשיך "בהתכתבות כפי שהתנהלה עד כה". לצערי, למרות דברי פתיחה אלה והציפייה הסבירה כי תנהג בהתאם, בחרת לאחר דברי הפתיחה להפנות כלפיי טענות שליליות ומשוללות יסוד, הנפרשות על-פני שני עמודים. טענות אלו הן המשך של הניסיון הלא מובן מצדך לקבע נרטיב שלילי המופנה כלפיי באופן אישי, בהיעדר כל בסיס. הדבר מבליט את האפשרות עליה הצבעתי גם במכתביי הקודמים, לפיה גיבשת עמדה קדומה כלפיי ויחס שלילי כלפי צה"ל באופן לא מוצדק.
4. במכתבך שבת וטענת שמאז ינואר 2024 הצבתי חסמים רבים ששיבשו ועיכבו את הליכי הביקורת בצה"ל, והתייחסת אף לפניות שהועברו לכאורה מצד משרדך לתיאום פגישה עימי – פניות שלא היו ולא נבראו. אני דוחה את הטענות מכל וכל ועומד על הפסול בהעלאתן – הן במכתביך אליי והן בהתבטאויות פומביות שלך ושל בכירי משרדך בכלי התקשורת לאחרונה.

¹ המכתב נושא תאריך 11.8.2025 אך נשלח ביום 12.8.2025.

5. אבהיר את העובדות הידועות לך :

(א) לא עיכבתי את התהליך. החל מינואר 2024 התעוררה מחלוקת בין צה"ל לבין בקשר לניהול הליכי הביקורת, לרבות אופן ועיתוי קידום, בתקופת מלחמה עצימה של צה"ל במספר חזיתות². עם זאת, מאז שמשרד החל בקיום ביקורות בצה"ל ב-1.5.2024 ועד למתן צו הביניים ע"י בית המשפט העליון ב-13.6.2024, נערכו פגישות והועברו מסמכים מצה"ל בהתאם לכלל דרישות משרד באותה עת. על רקע עצימות המלחמה ולאור עתירה אזרחית, התקיימו דיונים בבג"צ עד לגיבוש מתווה מוסכם בחודש נובמבר 2024, אשר קיבל תוקף של החלטה. תחת פיקודי, צה"ל עמד באופן מלא בכל מה שסוכם, ועל כן, טענותיך החוזרות על עיכוב הביקורת בתקופת כהונתי כרמטכ"ל או החלטותי על סדר הביקורת הנדרש בתוך גופי צה"ל על רקע הלחימה העצימה שהתקיימה – הן בעצם טענות נגד ההליך בבג"צ, ונגד המתווה עליו הסכמתי, שקיבל תוקף של החלטה.

(ב) למיטב ידיעתי, מאז גובש המתווה המוסכם הנוכחי, שקיבל תוקף של פסק דין באפריל 2025, צה"ל מקיימו ומשתף פעולה עם משרד באופן מלא, תוך שהוא משקיע משאבים רבים באופן יומיומי לצורך איסוף החומר, הבאת התייחסויות מפורטות ומתומכות, וגיבוש תגובות לטיטות דו"חות.

(ג) טענותיך החוזרות בעניין עיכובים בביקורת מצד צה"ל מתעלמות באופן תמוה גם מעמדת הממשלה, שחוזרת ומעכבת החלטה אודות הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית לחקירת אירועי השבעה באוקטובר, בנימוק שטרם בשלה העת לכך, לנוכח המשך המלחמה. בעוד הממשלה מעכבת את הקמת ועדת החקירה ותיקפה החלטתה זו ב-10.8.2025, אתה נחפז לבדוק את נושאי הליבה ומאשים בעיכוב הליך הביקורת ללא בסיס כאמור.

(ד) בטענותיך אתה מכנה כ"עיכובים וחסימים" את העמידה על זכויות מבוקרים ועל הבטחת איכות הביקורת והצגת מלוא המידע הרלוונטי בפני צוותי הביקורת. העובדה שבתגובה לכל פנייה בנושאים אלמנטריים אלו, ההכרחיים לצורך קיום הליך בדיקה ממצה והוגן, אתה חוזר על נרטיב מטעה של "עיכוב ההליך" תוך סירוב לבחון ההצדקה לבקשות – מעלה תהיה ביחס למחויבות המספקת מצד משרד לזכויות המבוקרים ולאיכות הביקורת.

6. טענתך לפיה גם לאחר שנחתם מתווה מוסכם עם צה"ל, אני נמנע מלתאם פגישות עם צוותי הביקורת משוללת יסוד, ואני דוחה אותה מכל וכל :

(א) מאז החל משרד בהליך הביקורת על אירועי השבעה באוקטובר לצה"ל (באמצעות מנהלת יסודות), לעיתים באופן מסורבל ומבלבל, בקשות מסמכים ושאלות בנושאי ביקורת שונים. במסגרת זאת הועברו מטעם חלק מצוותי הביקורת במשרד אמירות כלליות לפיהן בכוונתם וברצונם להיפגש עימי במעלה הדרך במסגרת עבודת הביקורת, ובשני מקרים שונים העבירו הצוותים, בין היתר, שאלות המופנות אליי ללא בקשה מפורשת לתיאום פגישה עימי³. כך, עד לשלב זה, ולמעט לאחר יוזמתי לקידום הפגישה בינינו (אותה תיארתי בראשית מסמך זה), לא התבצע כל ניסיון מטעם משרד לתיאום פגישה כלשהי עימי.

² כידוע לך, עמדת צה"ל, ועמדת, התבססה על שיקולים חיוניים של ביטחון המדינה : הקשב הנדרש של מפקדי צה"ל לניהול לחימה רצופה ואינטנסיבית במספר חזיתות, והחשיבות של עריכת התחקור הצה"לי. מצופה ממוסד מבקר המדינה להכיר בחשיבותם הרבה של שיקולים אלו, ובפרט לאחר שקיבלו תוקף גם על ידי בית המשפט העליון.
³ ב-8.4.2025 הועברו שאלות במסגרת מכתב כללי המתייחס לביקורת "מהלך האירועים", וב-10.4.2025 הועברו שאלות במסגרת מכתב כללי המתייחס לביקורת "הגנת הגבול".

(ב) יתרה מכך, גם בפגישות ושיחות שהתקיימו בחודשים האחרונים בין נציגך לבין מנהלת יסודות, הובהר על ידי אנשיך, שבכוונת משרד מבקר המדינה להיפגש עימי, ככלל, לאחר קיום פגישות ביקורת עם בכירים בצה"ל (בעיקר תא"לים ואלופים, מכהנים וכאלו שכיהנו בעבר) – זאת, כחלק מסדר העבודה המתוכנן ומשיקולי יעילות⁴. כידוע לך, משרדך נמצא בשלבים הראשוניים של תיאום וקיום פגישות ביקורת אלו, ועל רקע זה ברור, ממילא, מדוע משרדך לא פנה עד כה בבקשה לתיאום פגישת ביקורת עימי בביקורות בהן לא הופצו טיוטות דו"חות הכוללות הערות אישיות לגביי.

(ג) בהיפוך ועיוות מוחלט של היוצרות, הלנת כלפיי במכתבך (14.8.25) על כך שמאז שמשרדך שלח אליי קובץ שאלות – יומיים לפני ששלחת את מכתבך – טרם נקבעה פגישת הביקורת. העובדות מדברות בעד עצמן, וגם בעניין זה, הגישה שעולה ממכתבך מטרידה.

(ד) לצד כל אלו, ובניגוד לאופן בו ניתן להבין את מכתביך והתבטאויות בכירי משרדך בתקשורת לאחרונה – ביחס לארבע טיוטות הדו"חות שבהן הגעתם למסקנות אישיות כנגדי לא הייתה אליי ולו פנייה אחת טרם גיבוש והפצת הטיוטות – ובפרט, לא נשלחו שאלות ואף לא הועבר כל אזכור לרצון או כוונה לקיים עימי פגישה בארבעת נושאי הביקורת.

(ה) אינני מכיר כל פנייה ביחס אליי – מלשכתך או מצוותי הביקורת – שלא נענתה. אם וככל שהייתה פנייה כזו, אבקש שתמציא לי תיעוד להעברתה ולקבלתה. בהעדר כל פנייה ממשרדך כאמור, לא ברורות טענותיך וטענות בכירי משרדך כנגדי בנושא – בכתב אליי, כמו גם בפומבי – והן מייצרות מצג שווא ואף הצגה מעוותת ומסולפת של העובדות.

7. התייחסותך לזכות הטיעון של המבוקרים פוגעת בזכויותיהם ובאיכות הביקורת:

(א) במכתבך ציינת ששיטתך לפיה זכות הטיעון למבוקרים תמומש לאחר כתיבה והפצה של טיוטות דו"חות מתבססת על המקובל בהליכי ביקורת המדינה, ועל המתווה המוסכם עם צה"ל שקיבל תוקף של פסק דין. אני עומד על טענתי כי עמדה זו אינה מתיישבת עם אמות מידה מקובלות לקיום הליך חקירה וביקורת, בראי חקר האמת והבטחת הגינותו וזכויותיהם של המבוקרים.

(ב) חזרתי והפכתי במתווה המוסכם שגובש בינך לבין צה"ל, כמו גם בהחלטת בית המשפט העליון, ולא מצאתי בהם שום בסיס לניסיון שלך להיתלות בהם⁵. מדובר בטענה חדשה ומפתיעה, שכן בתשובתך הקודמת ציינת ששיטתך נובעת מהשיטה האינקוויזיטורית, וטענת שאתה רשאי לערוך את הביקורת כפי שאתה מוצא לנכון.

⁴ כפי שתיארתי במכתבי (17.8.2025) לראש חטיבת הביטחון במשרדך, אני רואה היגיון רב בסדר דברים זה שהוצע על ידי משרדך.

⁵ החריג לכלל, לפי ההסכם, הוא הסכמה נקודתית ומוגדרת של צה"ל למספר מצומצם של נושאי ביקורת שלגביהם יעביר משרדך טיוטה להתייחסות ללא שלב שטח. עם זאת, כלל הביקורות בהן מצאת להטיל עליי הערה אישית לא נמנו על אותן ביקורות שלגביהן צה"ל נתן הסכמתו כמוזכר לעיל, וממילא אין בהסכמת צה"ל בנושא כדי לחייבני בה ללא פנייה אליי.

8. כפי שהבהרתי במכתביי אליך, אני רואה חשיבות רבה בהשתתפות בהליכי תחקור ובדיקה מעמיקים של אירועי השבעה באוקטובר, ואעשה כל שלאל ידי כך שהאמת כולה תיחשף והלקחים הנכונים יופקו. על כן, מתוך רצון להביא את תרומתי להליך הביקורת החשוב המתנהל במשרדך, אני מתכוון להעמיד בפני הביקורת את מלוא המידע שברשותי, וכן הסברים ותובנות מתפקידי לאורך השנים. על רקע זה, אני רואה חשיבות רבה לפגישת התיאום והסדרת ההליך עימך, שנקבעה לשבוע הבא, ואני מצפה לעבודה משותפת לצורך הגעה לחקר האמת, למידה ושיפור – ובמטרה לצמצם את האפשרות להישנותם של אירועים דומים בעתיד במדינת ישראל.

בכבוד רב,

רביאלוף הרצי הלוי

העתקים:

1. מנהלת יסודות.
2. הסנגוריה הצבאית.